

Somogyiak egy hírneves somogyinál

LÁTOGATÁS A 75 ÉVES BERNÁTH AURÉLNÁL

Az idős mester megtartotta fogadta a két vendéget: — Ez nem várt megtiszteltetés. Mi újság szűkebb hazámban?
Németh Ferenc, a Somogy megyei Pártbizottság első titkára válaszol a meleg fogadatra:

— A szülőföld nevében köszöntjük, egy kicsit ugyan megkésve, a 75 éves Bernáth Aurélt.
Kocsis László, a megyei pártbizottság osztályvezetője átadja a somogyiak ajándékát, a szép buzsáki hímezéseket, és a megye múltjáról, jelenéről szóló izléses kötetet.
— Vallomások Somogyról — olvassa a könyv címét a kétszeres Kossuth-díjas festőművész. — Kellemes cím. És Somogyról van mit vallani. Írta is mindig szívesen tettem, és teszem ma is.

S máris rajzanak az emlékek.
— Nemrég jártam Kaposváron — beszéli lendületesen a korát meghazudtoló fiatalosan rugalmasan mozgó mester. — Ott él az öcsém, aki postahivatalt vezetett.
S az ecsettel, tollal egyaránt nagy erővel valló Bernáth Aurél most arról beszél, mennyivel szebb ma az élet a

annon tájakon, mint az ő gyermekéveiben volt.
— Van az öcsémnek egy kis kocsija, azzal jártuk be Kaposvárt. Gratulálok. Én ott minden zugot ismertem, de ez a mai Kaposvár úgy tárulkozt ki előttem, mint egy ismeretlen ifjú világ. Kedves, friss, kedélyes világ. Gyárkémények, üzemek, színes új városrészek. Nagyon kitágult a horizont.
— Kaposvár ma már közel hatvanezres város — magyarázza Németh Ferenc —, Toponár és Kaposfüred is hozzá tartozik.

A művész ámul a változásokon. S nemcsak a külső kép változásai érdeklik, inkább az atmoszféra, a kedély és a gondolatvilág formálódása. S főként a szellemi igények sűrűsége, amint azt maga is tapasztalta.
— Hallom, gondolnak a művészekre is — mondja a megye vezetőinek.
— Művésztelepet építünk a Kapos-hegyen — feleli Németh Ferenc —, kétszobás, műtermes lakásokkal.
— Kiállítótermet is tervezünk hozzá — egészíti ki Kocsis László.

Bernáth Aurélnak tetszik a terv. S a meghívás is, hogy töltsön minél több időt Somogyban. Arról is szó esik, hogy a somogyiak szívesen megrendeznék műveinek gyűjteményes kiállítását.
— Jártam a megyei könyvtárban — folytatja a mester.
— El voltam ragadtatva. Páratlan intézmény.
Marcaliról beszélgetnek, a művész szülőfalujáról.

— Oda is el-eliárogatok. Sajnos, a szülői ház tönkrement. Volt egy szép kertünk, annak sincs már nyoma sem. A falu viszont megszépült, megfiatalodott. Ott voltam az új könyvtár megnyitásán. S hallom, azóta szálloda is épült. Ez igazán nagy fejlődés.
Arról vall, hogy a szülőfalujában is megváltozott a közszellem, s ez tetszett neki a legjobban. A közös dolgok s a világ dolgai iránt való nagy érdeklődés.

— Marcaliban hét ügyvéd volt gyermekkoromban. Az apám is az volt. Az emberek mesterségesen csinálták a perpatvarokat. En meg az első világháború előtt születtem, mi-

kor látszólag »tömény béke«, üres csendesség uralta a világot. De a látszólagos nyugalom tele volt feszültséggel: mindenki érezte, hogy így nem lehet soká. Mivel a nép akkor nem beszélhetett úgy, mint ma, a sok fojtott indulat a gyűlölködések és perpatvarok szelepein át tört ki az embe-

Még ismerősei is élnek Marcaliban. A sors különös játéka, hogy hajdani kedves iskolamestere alig néhány évvel ezelőtt halt meg. Vele különösen szoros kapcsolatot tartott.

A művész nyitott szemmel jár szülőföldjén. Örül a fejlődésnek: hogy Nagyatád hamarosan város lesz, iparral, szép városközponttal, hogy Siófokon is eltűnnek a bódék, az alkalmi épületek, és a Sió meg a Balaton festői találkozásánál korszerű fürdőtelep várja majd az üdülőket. Örül annak, hogy a kaposvári színház átalakítását tervezik. (Ott volt annak idején az öreg színház megnyitása. Mint ifjú művészjelölt, ő festette Az ember tragédiájához a falanszter díszleteit.)

Kifogásait is szóvá teszi. A fonyódi Balaton-parton — úgy mondja — csodálatos strandot lehetne létesíteni, ha a vasútvonalat elterelnék onnan. S nagy lehetőségek rejlenek a táscai termálfürdő hasznosításában is. És miért nem kap a klasszikusan szép kaposvári megyei tanácskháza stílusához és rangjához illő főhéher-könytöst. Mint »kormányzóépület«, vagy mint leendő múzeum is sokkal impozánsabb, hatásosabb lenne úgy.

Bernáth Aurél újra fellelő a Somogyról című kötetet. A festmények, szobrok reprodukcióit nézi.

— Tehetséges emberek. A somogyi tehetséges nép, és ma igazan megmutathatja, hogy mennyire az. Így jó 75 évesnek is lenni, ha az ember látja, hogy rendre megvalósulnak ifjúkori álmai.

A somogyi vendégek melegséggel, köszönettel és hálával köszönik a meghívást, és a közös meggörgőzések, hogy Somogy jöbén országban számon tartja fiait, és Somogytól nem lehet elszakadni.

Tv-jegyzet

RENATA

A cím egy név. A péntek este vetített tv-film címe látszatra többet mond — így utólag azonban már nem. Mert Renata nevéhez már hozzátartozik története, egyszerűen halála is. A halál éppen váratlanságánál, véletlenszerűségénél fogva félelmetes. Az a halál, amelyet maga vállal az ember, általában elítélendő. Általában. Persze a mai etika korántsem tartja olyan egyszerűen meg az önként vállalt pusztulást — Renata halála is sokkal inkább tett vagy magatartás. Nem beteges, lélektani, hanem nagyon is érthető, emberi oka van. (Jóllehet ez az ok hosszú és megrázó lelki krízis. következtében válik okozattá; tetté, az önkéntes halál elhatározásává.)
Azt mondják, az az igazán

möött és feszült; — éppen ezért kár volt ragaszkodni a jobban jellemző mozdulatok mellett és a kifejezőbb némaság helyett a hosszú monológhoz. Több merészséggel, még távolabbra kerülve a novellától — annak inkább gondolatosságához ragaszkodva csupán — még filmszerűbb, még tévészerűbb lehetett volna ez az alkotás.
Hasonlóképpen ezt a néma, mégis sokat mondó helyzet-teremtést kellett volna kihasználnia a még élesebb, még fehéresebb kórházi környezettel, akár ennek a színnek díszletekben kiemeléssel. Akárhogy is — az örültek bomlott világa, a töredezett lépcsőjé intézet — az ártatlanok menedékhelye volt, és tisztább volt mint a második világháború véres, sáros áradata.
Persze a fenntartás egyáltalán

Kékesdi Gyula